

Victor Nordin
Utredare
victor.nordin@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Motion (S), Varför en vice ordförande i bolagen

Sammanfattning

I april 2023 inkom Socialdemokraterna med en motion om varför det utses en vice ordförande i bolagen. I motionen framför Socialdemokraterna att rollen som vice ordförande historiskt har tillfallit oppositionen för att oppositionen skall ha en insyn och vara beredd att föra en kontinuitet i styrelsen vid eventuella maktskiften som kan komma av valen men att så inte skett vid det senaste valet av styrelser till de kommunala bolagen.

Motionen anmäldes till kommunfullmäktige vid fullmäktiges sammanträde den 22 maj 2023 § 116.

Socialdemokraterna föreslår

- att från och med 2024 inte utse vice ordförande i de kommunala bolagen.

Funktionen vice ordförande i bolagsstyrelse är inte reglerad i lag. Det föreligger varken ett krav eller ett hinder, vare sig i lag eller i de av kommunfullmäktige beslutade styrdokumenterna för de kommunala bolagen, vad gäller att utse en vice ordförande i de kommunala bolagen. Kommunfullmäktige kan, utifrån rådande bolagsordningar, vid varje val till de kommunala bolagen besluta om en vice ordförande ska utses eller ej.

Kommunledningsförvaltningen föreslår, med hänvisning till redovisningen i ärendet, att motionen ska anses besvarad.

På kommunfullmäktiges sammanträde den 22 januari 2024, § 20, återremitterades ärendet genom minoritetsåterremiss med motiveringen att ärendet skulle kompletteras med ett ställningstagande avseende om styret vill ha vice ordföranden i bolagen.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-02-01

Motion (S), Varför en vice ordförande i bolagen

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2024-01-22, § 20

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Beslutet skickas till

Motionärerna

Ärendet

I april 2023 inkom Socialdemokraterna med en motion om varför det utses en vice ordförande i bolagen. I motionen framför Socialdemokraterna att rollen som vice ordförande historiskt har tillfallit oppositionen för att oppositionen skall ha en insyn och vara beredd att föra en kontinuitet i styrelsen vid eventuella maktskiften som kan komma av valen men att så inte skett vid det senaste valet av styrelser till de kommunala bolagen.

Motionen anmäldes till kommunfullmäktige vid fullmäktiges sammanträde den 22 maj 2023, § 116.

Socialdemokraterna föreslår

- att från och med 2024 inte utse vice ordförande i de kommunala bolagen.

Rättsliga förutsättningar och kommunledningsförvaltningens bedömning

I kommunallagens kapitel 10 fastställs att kommunen kan överlämna verksamhet till bolag och vad som då gäller för den kommunala ägaren kommunfullmäktige. Kommunala bolag regleras därför såväl av aktiebolagslagen som kommunallagen och annan relevant lagstiftning. Kommunens formella redskap för styrning av kommunala bolag består av bolagsordningen, ägardirektivet, att utse bolagsstyrelse och lekmannarevisorer samt att ta ställning i principiella eller viktiga frågor i bolagets verksamhet.

Av bolagsordningen ska antalet styrelseledamöter i bolaget framgå.

Kommunallagen reglerar att bolagets styrelse ska utses av fullmäktige.

Tillsättandet av styrelseledamöter hanteras genom de politiska partiernas nomineringsarbete och i kommunfullmäktiges valberedning och beslutas slutligen av kommunfullmäktige.

I aktiebolagslagens kapitel 8 fastställs att en bolagsstyrelse ska ha en ordförande samt vad dennes roll och ansvar innefattar.

Funktionen vice ordförande i bolagsstyrelse är inte reglerad i aktiebolagslagen eller annan lagstiftning som styr de kommunala bolagen men kommunfullmäktige kan besluta att utse vice ordförande till en bolagsstyrelse. En vice ordförande har ingen formell funktion men kan fungera som en stödjande och avlastande funktion till ordföranden i dennes roll och ansvar.

Vad gäller insyn och kontinuitet i styrelsen skiljer sig inte förutsättningarna mellan en vice ordförande och övriga styrelseledamöter. Enligt aktiebolagslagen ska den verkställande direktören förse styrelsen med den information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt styrelsen behöver för sitt arbete. För denna informationsskyldighet görs ingen skillnad mellan ordförande, vice ordförande eller styrelseledamot. Vidare är det varje styrelseledamots skyldighet att sätta sig in i de ärenden som styrelsen ska behandla samt vid behov begära den kompletterande information som ledamoten anser nödvändig för att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut.

I bolagsordningen för de kommunala bolagen i Trelleborgs kommun fastställs att kommunfullmäktige utser en vice ordförande i bolagen men inte att de *ska* utse en vice ordförande.

Sammanfattningsvis föreligger det varken ett krav eller ett hinder, vare sig i lag eller i de av kommunfullmäktige beslutade styrdokumenterna för de kommunala bolagen, vad gäller att utse en vice ordförande i de kommunala bolagen.

Kommunfullmäktige kan, utifrån rådande bolagsordningar, vid varje val till de kommunala bolagen besluta om en vice ordförande ska utses eller ej.

Kommunledningsförvaltningen föreslår med hänvisning till redovisningen ovan att motionen ska anses besvarad.

Komplettering efter återremiss

På kommunfullmäktiges sammanträde den 22 januari 2024, § 20, återremitterades ärendet genom minoritetsåterremiss med motiveringen att ärendet skulle kompletteras med ett ställningstagande avseende om styret vill ha vice ordföranden i bolagen.

En tjänsteskrivelse är tjänstepersonens/förvaltningens sakkunniga, opartiska bedömning till de som ska fatta beslut i ett ärende. I föreliggande tjänsteskrivelse har kommunledningsförvaltningen beskrivit förutsättningarna vad gäller val av vice ordförande i bolagen utifrån rådande lagstiftning och de beslutade styrdokumenterna för de kommunala bolagen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att det inte föreligger något krav att utse en vice ordförande och således heller inte något hinder från att avstå från att utse en vice ordförande. Vid val till bolagen står det de förtroendevalda fritt att yrka att vice ordförande inte ska utses.

Detta är kommunledningsförvaltningens bedömning.

Ett ställningstagande om huruvida vice ordförande ska utses eller ej får göras i den politiska behandlingen, antingen i detta ärende eller vid valen till bolagen.